

Sözcükte Anlam - 1 (Gerçek, Yan, Terim, Mecaz Anlam, Mecaza Dayalı Söz Sanatları)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük temel anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Kardeşi, masanın üzerindeki antika vazoyu kırdı.
- B) Meyve fiyatları yazın gelmesiyle düştü.
- C) İlk kez gittiğim o köyde çok sıcak karşılandım.
- D) Boş sözlerle bu vakte kadar hepimizi oyaladı.
- E) Bu saatte buralarda açık market bulamazsın.

2. “Götürmek” sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bir sonuca erdirmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bir tepsi böreği üç dakikada nasıl da götürdü öyle!
- B) Beni öylece bırakıp çocuğu da yanında götürdü.
- C) Bizi dükkânı satma kararına götüren durum, aramızdaki tartışmalardı.
- D) Fırtına dal parçalarını kıyıya kadar götürmüş.
- E) Bu kadar derdi şu küçük çocuk nasıl götürecek?

3. (I) Dağın eteğindeki ormanda yaşlılıktan dalları toprağa eğilmiş bir çınar ağacı bütün haşmetiyle yıllardır durup durur. (II) Çınar ağacına yüz metre yaklaşırsın, elli metre yaklaşırsın ortada çıt yoktur. (III) Her bir yan derin bir sessizlik içindedir. (IV) Ağacın yanına gelip de kayadan yana dönüncedir ki iş değişir, birdenbire bir gürültü patlar. (V) İlk kulakları sağır edecek derecede çoktur, sonra iner, yavaşlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi yan anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Karanlıkta önümüzü görmekte zorlanıyorduk.
- B) Paslanan kapıyı açmak için uzun süre uğraştık.
- C) Kapının ağzında, nedense, kalabalık toplanmıştı.
- D) Arabanın camlarını nemli bir bezle sildi.
- E) Ona hediye alman çok ince bir davranıştı.

5. Birkaç yıl önceydi. Derginin biri, bir sayısında “Bizim Ali”
I

başlığıyla Muhammed Ali’yi kapak yapmıştı. Âcizane benim
II

de katkı da bulunduğum harika bir sayıydı. Yıllar sonra
III

gördüğüm en heyecan verici kapak olduğu düşüncesiyle
dergiyi bayiden istedim ve soluğu bir arkadaşımın yanında
IV

aldım. Çayları söylerken heyecanla dergiyi açtım ve
masaya oturdum.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisi ad aktarmasına (mecazımürsel) örnek değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcüklerle kurulmuş ikileme vardır?

- A) Konu komşu hemen yardımımıza koştu.
- B) Topladığımız çalı çırpılar çıtır çıtır yanıyordu.
- C) Sabahki otobüse zar zor yetişebildik.
- D) Köşe bucak bizden kaçmasını anlayamadık.
- E) Tıkırtıyı duyunca ağır ağır oradan uzaklaştık.

Sözcükte Anlam - 1 (Gerçek, Yan, Terim, Mecaz Anlam, Mecaza Dayalı Söz Sanatları)

7. Bir sözün hem gerçek hem de mecaz anlamda kullanıma kinaye denir. Kinayede sözün mecaz anlamı kastedilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu duruma örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Birden çıkıp gidince ardından bakakaldık.
B) Filmin son sahnesinde ağızımız açık kaldı.
C) Mutlu haberi alınca etekleri zil çaldı.
D) Karşılık beklemeden herkese iyi davranırdı.
E) İnternet bağlantımızdaki sorun giderilemedi.

8. I. Balkona astığı çamaşırlar henüz kurumamış. (temel anlamlı sözcük)
II. Kâğıtlar rüzgârın etkisiyle uçtu. (somut sözcük)
III. Caddedeki trafik levhalarını yeniliyorlar. (genel anlamlı sözcük)
IV. Bu işi yapmanın bir yolu vardır. (mecaz anlamlı sözcük)
V. Derenin şırıltısı kulaklarımızı okşuyordu. (yansıma sözcük)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükle ayrıç içinde verilen bilgi uyuşmamaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tariz (iğneleme, dokundurma) vardır?**

- A) Bazı asılsız haberler yüzünden zor anlar yaşadık.
B) Saatlerce dil döktük ama sorunu çözemedik.
C) İnsanların düşüncelerini önemsememen hoşuma gitmiyor.
D) Öyle tez canlıdır ki bir işi yapana kadar mevsim değişir.
E) Her şeyi ezberleyerek öğrenemeyeceğini bilmelisin.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük soyuttur?**

- A) Hava, keskin bir kömür kokusuyla doldu.
B) Yaz gelince saçlarımı kısacık kestirim.
C) Bahçeden topladığımız erikler çok ekşiydi.
D) Suyu, analiz için laboratuvara gönderdik.
E) Duygularını belli etmeyen bir yapısı vardı.

11. I. Rüyasında gördükleri gerçek oldu.
II. İçeri çok soğuk, sobayı yakalım.
III. Sevdamı bu şiirle anlatmak istedim.
IV. İdeallerinizi kısa sürede gerçekleştirebilirsiniz.
V. Yüzünden üzüldüğü belli oluyor.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük somut anlamlıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük yan anlamıyla kullanılmıştır?**

- A) Köprünün ayaklarını hafta sonu onarmışlar.
B) Yol kenarındaki çeşmeden buz gibi su içtik.
C) Umutsuz bir sesle bana raporları okudu.
D) Polis, şüphelinin gizlendiği binayı sardı.
E) Elindeki kitabı masanın üzerine bıraktı.

